

Follo Tingrett
Postboks 64
1401 Ski

PROSESSKRIV

TIL

FOLLO TINGRETT

Oslo, 30.08.2019
Vår ref: 102548-101

Sak nr.: 19-063319TVI-FOLL

Saksøker: Oppegård Kommune v/ ordføreren
Postboks 64
1401 Ski

Prosessfullmektig: Advokat Jan Esben Leborg
Brækhus Advokatfirma DA
Postboks 1369 Vika
0114 Oslo

Rettslig medhjelper: Advokat Erling Keyser
Brækhus Advokatfirma DA
Postboks 1369 Vika
0114 Oslo

Saksøkt: Oppegård Skytterlag
Postboks 1014 Sentrum
1418 Kolbotn

Prosessfullmektig: Advokat Sven Knagenhjelm
Postboks 447 Sentrum
0104 Oslo

1 Innledning

Det vises til Oppegård Skytterlags («Skytterlaget») tilsvare datert 7. juni 2019. Tilsvaret foranlediger flere bemerkninger fra Oppegård kommune («Kommunen»).

Tilsvaret er relativt prosederende i sitt innhold, og det er mange spekulasjoner. Det er ikke naturlig på dette stadiet å gå inn på alle de synspunkter som gjøres gjeldende. Selv om enkeltheter ikke er kommentert innebærer det ikke at Kommunen er enig i Skytterlagets anførsler.

Kommunen fastholder sin forståelse av avtalen, herunder at det ved inngåelsen var en felles forutsetning mellom partene at aktiviteten på banen skulle skje med bestemte våpen/kaliber, ammunisjon, tidspunkt og omfang.

De etterfølgende omstendigheter har ikke endret avtalens opprinnelige innhold, men tvert imot bekreftet partenes enighet om forutsetningene for avtalen.

Det bestrides at kommunens krav er tapt som følge av passivitet.

Støymålingene viser en rekke tilfeller av enkeltskudd over de fastsatte grenser. Målingene fra både Multiconsult AS og Brekke & Strand AS, er søkt gjennomført så nært som mulig opp til de veiledende retningslinjer som fremgår av veilederen M-128 fra Miljødirektoratet. Jeg fremlegger som bevis.

Bilag 56: Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T 1442/2016) kapittel 7.7 og 9.5

Riebers måleprotokoll inneholder ingen opplysninger om meteorologiske forhold under målingen (vindretning, vindhastighet og lufttemperatur med angitt målehøyde og måleposisjon), noe veileder M-128 forutsetter. Målingen er derfor av liten betydning for saken.

2 Sakens faktiske side

2.1 Forutsetninger for avtaleinngåelsen

Skytterlaget anfører i tilsvaret at opplysningene som ble gitt til SFT (om skudd, kaliber etc.) ikke binder Skytterlaget i forholdet med Oppegård kommune. Anførselen bestrides.

Avtalen mellom Skytterlaget og kommunen kom i stand etter en lengre prosess, der fylkesmannens krav om at Skytterlaget avklarte hvorvidt tiltaket var søknadspliktig, samt innholdet i Skytterlagets søknad datert 20. november 1987 (inntatt som bilag 4 til stevning), spilte en helt sentral rolle.

Det vises i denne sammenheng blant annet til rådmannens innstilling datert 18. mars 1991 til formannskapet i Oppegård kommune. Jeg fremlegger som bevis:

Bilag 57: Rådmannens innstilling datert 18. mars 1991 til formannskapet i Oppegård kommune

Det fremgår av tilsvaret, under henvisning til stevningens anførsel om at det var klare felles forutsetninger for bruken av banen, at «[d]et er uklart hva kommunen mener å anføre». Kommunens anførsel innebærer at dersom forutsetningene tenkes bort, ville avtalen ikke blitt inngått.

Det er for øvrig en rekke forhold i den etterfølgende korrespondansen og opptreden til partene som bekrefter at forutsetningene var *felles* for partene.

Det påpekes for øvrig i tilsvaret at Skytterlaget aldri aksepterte begrensningen på 45 000 skudd, slik denne fremkommer av kommunens brev datert 26. juni 2003. Til dette bemerkes at Skytterlaget aldri underrettet kommunen om at de hadde en avvikende oppfatning.

Avslutningsvis i tilsvaret, under punkt 6, fremholder Skytterlaget at Kommunen ikke har grunnlag for å påberope seg forurensningslovens bestemmelser som grunnlag for å heve avtalen. Kommunen fastholder sin anførsel.

2.2 Politiets avtale om bruk av skytebanen

Det anføres i tilsvaret, under henvisning til epost fra Ola Skardrud inntatt som bilag 1 til tilsvaret, at politiets bruk av banen ble avklart med kommunen.

Det bestrides at epostens innhold kan tas til inntekt for at det ikke gjaldt begrensninger med hensyn til *omfanget* av bruken av skytebanen. Tvert imot fremgår det av eposten at politiet måtte holde seg innenfor de rammer som Skytterlaget selv måtte overholde. Det gjaldt imidlertid ingen begrensning knyttet til *hvem* som drev skyteaktivitet på banen.

Ola Skardrud vil forklare seg om kommunikasjonen med politiet, se vitnelisten nedenfor i punkt 4.

2.3 Om feltskyting

Det fremgår av tilsvaret at Skytterlaget i en årrekke forut for 2012 hadde bedrevet såkalt feltskyting. Det anføres at feltskyting er like støyende som PPC-skyting.

Feltskytingen skjedde imidlertid etter en egen særskilt avtale med Kommunen i et annet område enn skytebanen. Avtalen om feltskyting har ingen betydning for forståelsen av avtalen fra 1992.

Henning Weyergang-Nielsen, kommunalsjef for samfunn og teknikk i Kommunen vil forklare seg nærmere om dette dersom ovennevnte mot formodning skulle være bestridt, se vitnelisten nedenfor i punkt 4.

2.4 Nye støymålinger i juni 2019

I juni 2019 gjennomførte Multiconsult AS nye støymålinger, henholdsvis 13. juni 2019 og 26. juni 2019. Jeg fremlegger som bevis:

Bilag 58: Rapport fra Multiconsult datert 3. juli 2019

Rapportens konklusjon er at det både ved skytetreningen den 13. juni 2019 og den 26. juni 2019 ble målt enkeltskudd med høyere støynivå enn 60 dB. Rapporten bekrefter at selv ved svært begrenset aktivitet på skytebanen overskrides grensene for lovlig støy.

Målingene er forsøkt gjennomført så nær metodikken i veileder M-128 som det er mulig å få til med en uanmeldt måling.

Skytterlaget har anført i tilsvaret at tidligere målinger ikke har vært gjennomført i samsvar med M-128. Dette er imidlertid bare en veileder, som først og fremst benyttes i forbindelse med arealplanlegging. Når det gjelder en eksisterende bane, må det utføres representative målinger som tar hensyn til de aktuelle aktivitetene ved banen og til spesielle forhold ved banen, slik at den faktiske situasjonen beskrives best mulig. Veilederen fanger f.eks. ikke opp det store skuddvolumet og skyteintensiteten, som aktiviteten ved banen genererer.

M-128 forutsetter måling av det mest støyende våpen/ammunisjon som benyttes på banen. For å komme Skytterlaget i møte ønsker kommunen å få gjennomført en slik måling. Det forutsetter imidlertid et visst samarbeid med Skytterlaget, og undertegnede vil ta kontakt med adv. Knagenhjelm i nærmeste fremtid.

Etter gjennomføring av en slik måling vil sannsynligvis kravet om befaring i forbindelse med hovedforhandlingen kunne frafalles.

2.5 Berørte av Skytterlagets virksomhet

Som det fremgår av stevningen estimeres at ca 650 personer bebor boliger som er tungt berørt av skytestøy fra skytterlagets aktivitet. Som det fremgår er tallet et estimat. Estimaten er beregnet på bakgrunn av støysonekartet utarbeidet av Rieber Prosjekt AS vedlagt stevningen som bilag 26. Ettersom de støymålingene Rieber Prosjekt AS har lagt til grunn har vist seg å være noe feilaktig, ved at de viser for lave støyverdier, er det naturlig å anse anslaget som forsiktig. Det er grunn til å understreke at Oppegård kommune generelt, og området ved Myrvolltoppen spesielt, er svært tett bebygget.

2.6 Fylkesmannens vedtak datert 18. desember 2018

Som fremholdt i stevningen traff Fylkesmannen vedtak den 18. desember 2018 om at «det ikke kan avholdes skytterstevner før det kan dokumenteres at en støygrense på 60 Db (LAI_{max}) ikke på noe tidspunkt overstiges ved nærmeste støyutsatte bolig» (Understreket her).

Som bemerket i Skytterlagets tilsvare ble vedtaket påklaget den 21. desember 2018, med ytterligere begrunnelse den 28. desember 2018.

Fylkesmannen fant ikke grunnlag for å endre eller omgjøre sitt opprinnelige vedtak, og oversendte klagen til Miljødirektoratet for endelig behandling, jf. brev datert 11. juni 2019.

Bilag 59: Brev fra Fylkesmannen i Oslo og Viken til Miljødirektoratet datert 11. juni 2019

3 Sakens rettslige side

3.1 Brudd på offentligrettslige pålegg/regler som grunnlag for heving

Det hevdes i tilsvaret at departementets støygrenser for nye skytebaner er strenge, og at selv om det skulle vise seg at støynivået overskrider generelle støygrenser, innebærer ikke dette at virksomheten er lovstridig. Anførselen bestrides. Tvert imot vil Skytterlagets virksomhet selvsagt kunne innebære et vesentlig mislighold av leiekontrakten selv om offentligrettslige regler ikke er overtrådt. Er de overtrådt, vil slik overtredelse uten videre innebære mislighold av avtalen mellom Skytterlaget og kommunen. Misligholdet er vesentlig.

Det følger videre av tilsvaret at Miljøverndirektoratets uttalelse i brev datert 16. november 2017 om at støygrensen på 60dB «ikke på noe tidspunkt» må overstiges ved nærmeste bolig ikke er «ment å skulle tas på ordet». Dette bestrides, og det vises til fylkesmannens uttalelse inntatt i bilag 58 overfor.

3.2 Misligholdets varighet som grunnlag for heving

Videre anføres det i tilsvaret at «kommunen i mange år har vært kjent med at støynivået oversteg det som opprinnelig ble beregnet ... slik at det er for sent å bruke dette som hevingsgrunn». Anførselen ser ut til å bero på en misforståelse. Selv om Skytterlaget lenge har misligholdt sine forpliktelser etter avtalen uten at kommunen, på bakgrunn av toleranse og velvilje, har påberopt misligholdet, mister selvsagt ikke kommunen sine rettigheter når Skytterlagets mislighold har vart over en svært lang periode.

Det er heller ikke riktig at kommunen har forholdt seg passiv i nærværende sak. Kommunen har reagert de ganger omfanget av aktivitetene *på* og *støyen fra* skytebanen har medført brudd på leieavtalen. Kommunen har ingen plikt til å overvåke Skytterlagets virksomhet, og brudd avdekkes dermed ved at andre gjør kommunen oppmerksom på kontraktstridig adferd. Dette skjedde ved naboklager tidlig på 2000-tallet, da Skytterlaget leide banen ut til politiovelser, og dette skjedde igjen fra 2013 ved naboklager og offentligrettslige vedtak som påla begrensninger i støyen fra Skytterlagets virksomhet.

Snarere enn at kommunens krav er tapt som følge av passivitet er misligholdets varighet tvert imot et moment ved vurderingen av hvorvidt dette er vesentlig. Det ville være et paradoks dersom kommunen var tvunget til å prematur heving for å unngå rettstap som følge av passivitet.

4 Partsrepresentant/ vitner

4.1 Partsrepresentant

Som partsrepresentant for Kommunen møter ordfører Thomas Sjøvold.

4.2 Vitner

Kommunen vil føre følgende vitner:

- Ellen Wibe, kommunalsjef i Oppegård kommune
- Tore Birkeland, juridisk rådgiver i Oppegård kommune
- Arild Øien, plansjef i Oppegård kommune
- Ola Skarderud, prosjektleder/rådgiver i Oppegård kommune
- Thomas Scheen, tidligere leder i Bygningsrådet og medlem av formannskapet i Oppegård kommune
- Ingunn Milford, seksjonsleder akustikk i Multiconsult
- Cecilie Kristiansen, seksjonsleder i Miljødirektoratet

Ellen Wibe vil forklare seg om møter med Skytterlaget i avtaleperioden og belyse kommunikasjonen mellom partene. Da Wibe i vesentlig grad har bistått kommunen i saken, begjæres det om at hun gis anledning til å følge hele forhandlingen, jf. tvistelovens § 24-6 (2).

Tore Birkeland vil forklare seg om inngåelsen av avtalen, og øvrig historikk. Birkelands forklaring vil belyse partenes forutsetninger for inngåelsen av avtalen, herunder forholdet til SFTs behandling.

Arild Øyen vil forklare seg om reguleringen av område der skytterbanen ligger, og omfanget av de støyplagede naboene.

Ola Skarderud vil forklare seg om kommunikasjonen mellom partene i forbindelse med bruken av skytterbanen som øvingsbane for Politiet og opphøret av denne bruken.

Thomas Scheen vil forklare seg om bakgrunnen for inngåelsen av avtalen, partenes forutsetninger og øvrig historikk.

Ingunn Milford i Multiconsult vil forklare seg om rapportene utarbeidet av Multiconsult og regler for måling av skytestøy.

Cecilie Kristiansen, Seksjonsleder i Miljødirektoratet, vil uttale seg om Miljødirektoratets vedtak om Skytterlagets aktivitet.

Det tas forbehold om ytterligere vitneførsel.

* * * * *

Dette prosesskriv er lastet opp i Aktørportalen.

Oslo, 30.08.2019

Jan Esben Leborg
advokat
leborg@braekhus.no